

To je ona prava švicarska žepna ura

katera se radi tega najbolj kupuje, hvali in priporoča, ker ona brez vsakega popravila najdalje vzdrži. Čas na minuto točno kaže in se prišteva k najboljšim švicarskim uram, čeravno tako malo stane

St. 100. Žepna ura Ankerjev stroj R.-Roskopf samo 49. Din 60p
St. 111. Anker stroj Remontoir-Roskopf 3 l. gar. samo 69. Din 20p
St. 105. Prava švic. budilka zan. Ank. str. 3 l. gar. samo 64. Din 20p

Po povzetju, ali vnaprej poslani svoti. Noben riziko! Kar ne dopade, se zamenja ali denar vrne!

Svetovno slavna IKO-ura, zlate, srebrne in niklaste v najlepših oblikah, ure-zapestnice, verižice, prstane, bogato izbiro praktičnih darov in vporabnih predmetov najdete v velikem ilustriranem krasnem ceniku, katerega vam na zahtevo brezplačno pošlje

Svetovna hiša ur H SUTTNER, Ljubljana št. 992

VABILO

na

občni zbor

POSOLJILNICE PRI SV. STEFANU,

ki se vrši 6. maja ob 15. uri pri g. Fr. Pungersšek.

Sporod: Poročilo načelstva in nadzorstva. Rač. zaključek za l. 1927. Volitev načelstva in nadzorstva. Nasveti.

561

Odbor.

Zahvala.

Vsem onim, ki so mi ob nenadni smrti predragega očeta

Jožefa Brglez

posestnika v Paki pri Velenju,

izkazali sočutje in pokojnika spremili k zadnjemu počitku poseb. čč. duhovščini, darovalcem vencev, obč. odbornikom in obl. posl. g. Ovčarju za poslovilne besede izrekam najsrčnejšo zahvalo.

Rajnega priporočam v pobožno molitev.

Paka pri Velenju, 15. aprila 1928.

560

Anton Brglez, sin.

Trgovski pomočnik za skladiščnika se sprejme 15. maja. Offeriti z refer. na Ed. Suppanz, Pristava. 554

Učenca, močnega in zdravega, ki je dovršil osnovno šolo z dobrim uspehom sprejme takoj trgovina z mešanim blagom

Lud. Krautsdorfer, Loče pri Poljčanah. 553

Za svojo sprejemem 6-8 letno deklico, siroto ali revnih, poštenih staršev na kmečko posestvo na deželi. Naslov v upravi lista. 536

Kolarski pomočnik išče službo. Janez Florjančič, Fram. 549

Služkinjo in učenko sprejme takoj brezalkoholna restavracija, Maribor, Pod mostom 11. 571

Podpisana izjavljam, da je neresnično in izmišljeno kar sem govorila o gospodu Alojziju Jesenik in se mu zahvaljujem, da odstopi tožbi. — Mlaker Katica. 564

Zahvala.

Podpisani se zahvaljujem tem potom podpornemu društvu

„LJUDSKA SAMOPOMOČ“ v Mariboru

za takoj izplačano nepričakovano znatno podporo po smrti svoje žene po komaj trimesečnem članstvu najiskreneje in priporočam to prekristno društvo vsakomur za takojšnji pristop.

Ruše, dne 24. aprila 1928.

570

Stefan Kolar.

Te olje se dobi samo pri
M. TEŽAK, ZAGREB, Gunduličeva 13

v ročkah po 5 kg za Din 125.—
za ročko s poštnim povzetjem.

431

V najgloblji žalosti naznanjamo podpisani pretužno vest, da je njih iskreno ljubljene soprogo, oziroma očca, svaka, tasta, stari očca, itd. gospod

Jožef Rajh

posestnik na Moti pri Ljutomeru, bivši župan, načelnik obč. zastopa itd.

v pondeljek dne 23. aprila 1928 po dolgi mučni bolezni v 78. letu svoje starosti, previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega rajnika bo v sredo dne 26. aprila 1928 ob 9. uri popoldne od ljutomerske župne cerkve.

Sv. maša-zadušnica bo darovana dne 26. aprila 1928 ob 6. uri zjutraj v župni cerkvi v Ljutomeru.

Mota pri Ljutomeru, dne 23. aprila 1928.

Janko Dijak, Joško Žitek, Julij Rajh, roj. Mursa, žena.
Ivana Rajh, roj. Fürst, žena.
Hedvika Rajh, vdov. Tilčka, Ceska, Zora,
Bauer, roj. Writzl, Mirka, Mirko, Božena,
Hedv. Rajh, roj. Peklar, Vlada, Irica, Marjan,
zeta in sinahe, Milko,

Jakob Rajh, Matilda
Dijak, roj. Rajh, Mirko
Rajh, Franjo Rajh,
Ivana Žitek, roj. Rajh,
Izidor Rajh,
hčere in sinovi.

vnuki in vnukinje.

572

Artur Sills:

Smrtna past.

Ameriški roman.

Priredil Fr. Kolenc.

(Dalje.)

— Kako srečen sem, da morem izpolniti željo gospice Govers. Ali se vam je Patagonija dopadla?

Pogled je bil presunljiv, a Dübello ga je vzdržal. Mirno je odgovoril:

— Nisem bil tam. Oni mož, ki sem ga hotel obiskati, je odpotoval.

— Je že tako. Ljudi, ki bi jih radi videli, čisto ne moremo najti . . . Toda tu je hiša, Ni tako udobna kot ona v Sv. Martinu, upam pa, da se vkljub temu dobro počutite.

Zopet se je obrnil k Dübello:

— Ali bi vam bilo neprijetno, ako bi morali prebiti noč v sosednem poslopju. Tu žal ni dovolj spalnic.

— O, prosim! Jaz prenočim kjerkoli.

Raoul je goste takoj peljal k mizi. Vedel se je ves čas zelo gostoljubno. Betki je posvečal posebno pažnjo.

Dübello je dobro videl, da se skriva pod prijazno zunanostjo jeza in sovraštvo, zato bo najboljšo, da čimprej odidejo.

17

Ko so z obedom končali, je Dübello prosil Casasa, da bi si takoj ogledal rudnik.

Raoul je iskal vsakovrstne izgovore in izrazil mnenje, da bo boljše, ako nekoliko počaka. Sedaj je itak utrujen in potrebuje počitka.

— Nikar se ne bojte! Henrik je svež kot riba v vodi — se je vmešal Gregor. — On se nikdar ne utruji. Le peljite ga!

— Seveda, ako imate čas — je pripomnil Dübello. — Morda me lahko spremi kak delavec?

Ta predlog se Raoulu očitno ni dopadel.

— Ne, jaz sam vas bom peljal, — je izjavil.

Šla sta k odprtini rudnika.

— Prosim, vsedite se — je rekel Casas Holandincu pri vzpenjači.

Dübello ni želel, da bi prvi vstopil. Nevarnosti se ni maral izpostavljati, zato je pustil Casasa naprej.

Spustila sta se v prostor, kjer so bili delavci.

— Ali se razumete kaj na pridobivanje rude? — je poizvedoval lastnik.

Dübello je odkimal z glavo.

— Zelo malo. Zanima pa me seveda vse. Kaj je to? — se je dotaknil neke skale. — Iz tega dobivajo zlato?

— Ne, to je kvarc! Zlata žila je tam! — Casas je dvignil svetilko. — Delavci vršijo rekordno delo, zato hitijo tako zelo.

zmiraj sveže in cement kupite
najceneje pri staroznani tvrdki
H. ANDRASCHITZ,
Maribor, Koroška c. 550

APNO

Vsaka gospodinja, ki zna ceniti dobro kakovost

surove in pražene kave

kakor tudi razno in vedno sveže špicerijsko blago, kupuje edino v trgovinah

ANTON FAZARINC
in **ANTON MOČNIK** Celje

Najboljša in dobro kaljiva semena in vrt na semena. 377

Velika preša (12 hl) se zelo ugodno proda. Vpraša se »Vila Turner«, Fram. 535

Lahki tovorni avto proda za 6000 Din Davorin Tombah, St Vid pri Ptuj. 530

Hrastove prage (švelerje) hrastova in bukova drva ter smrekovo škorjo celo in drobljeno, kupuje stalno celo leto in prosim najnižje ponudbe franko vagon nakladalna postaja. R. Dergan, Laško.

Vsako množino svežih jajc prevzame celi dan, sedajna cena za komad, najboljša 1 Din, jajca ne predobna. Samo pri veletrgovini sadja in jajc, Maribor, Koroška cesta 126-128, Ivan Göttlich, mlajši. 538

Cenik molitvenikov

Tiskarne sv. Cirila v Mariboru, Koroška in Aleksandrova cesta

Naslov molitvenika	Navadna vezava		Vezava v usnju z zlato obr.	Koščene platnice (celuloid)	Izredno fina vezava	
	rudeča	zlata obr.				
Dinarjev						
Ključek nebeški	20—	25—	—	—	—	—
Pri Jezusu	9—	15—	42—	—	—	—
Kam greš?	11—	21—	27—	24—	30—	Irha 34—
Oče naš	—	—	35—	črne 21— bele 21 30	—	—
Angelček	13—	—	26—32— 40—	črne 18— bele 18 19	45—	—
Za Jezusom	19—	24—	—	—	—	—
Rajski glasovi	—	39—	—	—	—	—
Apostolski molitvenik	12—	16—	—	—	—	—
Kvišku srca	—	—	43—40— 28—20—	—	42—	—
Nebesa naš dom	—	—	—	—	67 50	—
Zgodi se Tvoja volja	22—	—	—	—	—	—
Družbenik Marijin	16—	22—	44—	—	—	—
Besede življenja	22—	—	30—	—	—	—
Vere mi daj, Gospod	27—	—	—	—	—	—
Bog s teboj	16—	18—	—	—	—	—
Bogomila	—	20—	—	bele 22—	—	—
Jezus na križu	18—	30—	—	—	—	—

Bolani na pljučah!

Tisoče že ozdravljenih!

Zahtevajte takoj knjigo o moji

Novi umetnosti prehranjevanja,

katera je že mnoge rešila. Uporablja se lahko pri vsakem načinu življenja, in pomaga bolezen hitreje premagati. Telesna teža se poveča in pljuča polagoma zapnenijo.

Resni mošče

zdravstvenega znanja potrjujejo izvrstnost moje metode ter jo radi uporabljajo. Čim prej začnete s tem prehranjevanjem, tem bolje je.

Popolnoma zastoni

dobite mojo knjigo, iz katere izveste mnogo koristnega znanja. Ker pa moj založnik samo

10 000 knjig zastoni

razpošilja, pišite takoj, da boste tudi Vi med tistimi srečnimi prejemniki.

GEORG FULGNER, Berlin-Neuköln, Ringbahnstrasse 24, Abt.: 24. 559

Angleški in ustravski PLINSKI KOKS

prvovrstne kakovosti oddaja

na drobno in na vagone

Mestna plinarna Maribor.

527

— Ali smem vzeti košček rude za spomin? — je prosil Dübello.

— Seveda! A čakajte, da se vrneva na površje. Tam je mnogo te snovi. Se vsaj ne bo treba mučiti z njo že tukaj v jami.

Dübello pa je bil drugega mnenja:

— Jaz pa bi rad ravno tak kos, ki ga tu odklešejo v moji navzočnosti. To poveča vrednost takega spomina. Najraje bi jaz odtrgal eno grudo! — Ni čakal dovoljenja, marveč je pobral veliko kladivo. — Rekli ste, da je žila tam zelo bogata na zlato? — je pokazal oni del stene, kamor je Raoul prej posvetil.

Argentinec je prikimal in naježil obrvi. Henrik je udaril po skali in odtrgal košček, ki ga je vtaknil v žep.

Pozneje je obiskal Gregorja. Našel ga je v pesimištnem razpoloženju.

— Najbolj pametno bo, ako pobereimo šila in kopta in čimprej odrinemo — je menil mrko. — Vsak poizkus je brezuspešen. Raoul nas je prepričal o tem, da je tu zlat rudnik.

— Čakaj do jutri! — je odgovoril Dübello.

Po dolgem potu iz Eline je Gregor dobro spal v snažni, mehki postelji. Proti jutru se je zbudil. Ravno se je obrnil na drugo stran, da bi še nekoliko časa spal, ko ga je neko ropotanje zbudilo.

— Kdo je?

Iskal je revolver.

— Pst, jaz sem!

Dübello je vstopil.

— Moj Bog, kako prideš sem? In kako izgledaš? Človek bi mislil, da si bil v dimniku.

Henrik je imel na sebi siv delavski plašč. Obraz mu je bil umazan, črn.

— Še enkrat sem bil spodaj — je rekel.

— V rudniku? Zakaj?

— Ali si videl tisti košček rude, ki sem ga včeraj prinesel s seboj. Po večerji sem delal z njim poizkuse, ki so mi zbudili željo, da še enkrat grem dol. Oblekel sem torej to staro šaro in sem se pomešal med ponočne delavce. Nikdo ni sumil, da sem tujec. Toda osem ur dvigati kladivo, je nekaj groznega. A ni bilo brezuspešno.

— Ni bilo brezuspešno? Kaj hočeš s tem reči? Ali si našel mnogo zlata?

— Zlata, ljubi Gregor, tam sploh ni!

— Seveda ga ni, ker treba rudo prej raztopiti.

— Gregor, jaz sem topil eno grudo. V tej zemlji je tako malo zlata, da skoraj niti vpoštev ne pride. Zlato, ki ti ga je kazal Raoul, je drugega izvora.

Gregor je majal z glavo.

— Ljubi prijatelj, ne zameri, toda tvoja odkritja so

nova knjiga za vas! Brez nje ni nedelje!
Fantje
"BESEDE ŽIVLJENJA!"
Naročite ta fantovski molitvenik, ki stane 22 Din, v usnju z zlato obvezco pa 30 Din v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Slovenjgradec. V naš kraj so po smrti g. odvetnika dr. Pirnata prišli kar trije novi odvetniki, tako da imamo pri nas sedaj štiri odvetnike. Novi odvetnik dr. Schreiner je takoj po prihodu ustanovil novo nepotrebno ljudsko posojilnico kot zadrugo z omejeno zavezo, pri kateri jamči vsak združnik z dvakratnim zneskom deleža, tako da pri deležu 10 Din znaša jamstvo 20 Din, pri 100 članih 2000 Din, kar ne nudi dovolj jamstva za uspešno delo posojilnice. Poleg imenovanega odvetnika sedi v odboru neki nemški graščak blizu Velenja, neki uradnik in edino znana oseba — bivši župan Cajnko. Posojilnice kot zadruge z omejeno zavezo se niso obnesle, o čemur pričajo nedavni dogodki v Ljubljani. Ljudstvo se naj drži stare hranilnice in posojilnice, pri kateri jamčijo naši najuglednejši možje s celim svojim premoženjem, in pa okrajne hranilnice.

Januš Golec:

Predizobrazba za latinske šole.

Na obeh straneh Sotle je purja reja že od nekdanj na višku. Pri nas doma so vzredili vsako leto po 17 do 20 pur in jih klali ob raznih svečanih prilikah. Oblast nad kurjim življenjem ter smrtjo so pa imeli izključno stara mati.

V času, ko so se doigrali v prihodnjem javnosti zaupani doživljaji, je bila obdana moja rojstna hiša od ene strani od mogočnega hrastovega gaja. Ker sem bil prvi in najstarejši otrok, so mi naložili babica večkrat dolžnost, da sem pogledal za purami.

Kakor znano, pelje stara pura svoje mladiče daleč proč od hiše. Kolikokrat je mučno na večer iskati purčeta, ki se plaho tiščijo stare na kakem oddaljenem travniku.

Devet let mi je bilo, ko so odgojili stara mati 17 puric toliko, da so se jim že bile omuzile glavice. Ni jim bila več življenska nevarnost ne rosa, ne koprive. Lepo in veselo je bilo gledati živalice, ko so čebljale po travnikih krog pazne starke ter pobirale kobilice, polže ter smukale zrelo travnato seme.

Nekega popoldne sem sedel v brezdelju na štepihovi ograji. Izpred hiše so mi zabičali stara majka, naj pazim skrbno na purice, ki so skakljale za staro ob obeh straneh potočka tik hrastovega gozdiča.

Kmalu sem pozabil na purjo stražo. Pred našo kovačnico je dogotavljal stari kovač Perček lesen becikelj. Vozil se je na onem z velikim kolesom spredaj ter majhnim zadaj. Nekje v trgu je videl novo iznajdbo na dvoje enakih koles. Čisto sam je ustvaril leseno kolo z železnim okovom na mestih, kjer bi bil les le premehak. Baš je natakil z vso skrbjo železno gonilno verigo od zadnjega kolesa proti zobčasti prestavi na sredini. Zadnja predpriprava za vožnjo na becikelju me je tako zanimala, da sem smuknil z ograje krog vodnjaka h kovačnici. Kovač mi je razkazoval svoj lastnoročni umotvor. Oba sva se poglobila v tehnično redkost, s katero se je nameraval postaviti mojster v nedeljo na cesti skozi Sedlarjevo.

Gonilna veriga je bila natakunjena. Dec me je dvigal na okorno sedalo, stara pura je krknila iz polnega grla ob potoku tik gozda . . . Kovač me je spustil na tla. Ozrla sva se proti potoku in nemo ostrmela nad prizorom: V trop puric se je zaganjala z bliskovito naglico lisica! Stara pura je krkala preplašeno, se zaganjala z razprostrtimi krili v drzno roparico. Mladina se je tiščala k starki, pri vsakem lisičjem naskoku je obležala ena živalca vgriznjena v hrbet na smrt. Ti smrtonosni naskoki lisice so bili tako na gli, da je popadalo 17 mladičev, predno sva se midva sploh zavedla, kaj da se prav za prav godi. Krikanje stare pure je bilo tako proseče mogočno, da je preplašilo ušesa stare matere in dekle, ki sta trebili solato pri kameniti mizi pod jablano na dvorišču. Obe sta brzeli proti potoku med: he-ho! klici, a bilo je prepozno! Lisica je smuknila v hrastov gaj brez plena, po morišču je pobrcavalo v zadnjih izdihljajih 17 puric, le starka je še vedno prhala našopirjenega perja proti gozdiču, v katerem se je skrila purja smrt . . .

Iz onemelosti me je vzdramila krepka bunka v hrbet. Roka stare matere mi je med sunki ter psovkami poklicala v spomin, kaj in koliko sem zagrešil z otroško nepazljivostjo. Ko so me oklestili babica od temena do pet in je opsovala dekla kovača, so se usuli potoki ženskih solz radi tako žalostne in prezgodnje purje smrti.

Domim, da bi se bilo potočilo toliko solz radi Herodove morije nedolžnih otročičev, kakor se je pri nas oni večer po lisičjem napadu. Na krik in vik dveh žensk so priletele še druge z njiv in vse v glasen jok radi smrti 17 puric. Glavna krivda se ni zvrnila na lisico, ampak na naju zijasta štor, ki sva nemo mirno gledala napad. V očigled joku ter regljanju babnic je kovač zaklel, pljunil, zaklenil kovačnico in odkorecal brez izgovora proti vasi v krčmo.

Ubogi jaz! Kolikokrat sem bil oni večer zlasan in nabunkan! Dolgo je trpelo, predno so otipale ženske vsa v hrbet ugriznjena purčeta in ugotovile smrt — vseh 17. Dekla je odnesla na smrt preplašeno staro puro v kurnik. Mladiči so bili še negodni za uživanje. Stara mati so odredili pokop.

Mati me je spodila pod odejo, ker sem se ji smilil. Zaspati nisem mogel in sem dobro čul, kako so oštevali babica iz sejma vrnivšega se očeta. Slišati je moral celo zgodbo in tudi on je moral prevzeti del krivde, ker se je upala lisica malodane tik pred hišo. Opazoval sem dober teden, kako je snel oče v mraku puško s klima in se odpravil proti gozdiču na prežanje za lisico. Po letih je še le priznal, da ni zasledoval roparice, ampak šnopsljal v bližnji gostilni pozno v noč.

O lisičjem pokolju naših puric je govorila od nedelje naprej cela fara. Eni so obsojali naju s kovačem; drugi staro mater, ker je zapovedala prerani pokop mladostne purje pečenke.

Mizar Podhrastovski je bil večkrat zaposlen pri naši hiši. Kako smo poslušali nekega večera, ko je položil na mizo godalo, katerega je nazval »citre«. Zakli-

mi popolnoma nerazumljiva. Enostavno ne vem, kaj da hočeš povedati.

— Sledeče: rudnik in topilnice so veliko slepilo. Las Casas od drugod dobiva zlato, to pa je postavil le zato, da bi odvrnil pozornost od pravega vira. Razven njega najbrž samo še en človek pozna skrivnost . . . in sicer oni, ki zlato preliva v drogeve. Toliko je gotovo: Jama Zlate mačke ni bajka! Nekje mora biti in mi jo moramo najti. Moram iti, da me najdejo v sobi, ko me pridejo buditi. Potem pa bodeva dalje govorila o celi zadevi.

Kakor je Casas v začetku izjavil, v svojem stanovanju ni imel dovolj spalnic, zato je Henrik prenočeval v drugi hiši, ki je bila oddaljena og Raoulve kakih sto metrov. Iti je moral po odkritem prostoru. Ni opazil, da je iz sence stopil neki človek in tiho šel za njim.

Hitel je, da bi prej prišel v sobo. Naenkrat je zaslišal za seboj korake in ko se je ozrl, je videl, da se mu naglo bliža en mož. Najbrže kak ponočni delavec gre domov.

— Buenos Días!

— Bons Días! — je odgovoril Dübello v tamošnjem narečju.

— Delovne ure so dolge in težke za to majhno plačo — se je oglasil mož v precejšnji razdalji.

Vrag vzami tega lopova! je mislil Henrik, ker je

menil, da se hoče spustiti z njim v dolg razgovor. Nekoliko moram govoriti, drugače se zbudi v njem sum.

Obstal je in čakal možakarja.

Čez nekaj trenutkov mu je Miguel stal nasproti. Ko da ga je strela zadela, vkljub temu pa si je prizadeval, da bi bil miren.

— Glej, glej! — se je začudil in prijazno pozdravil Miguela. — Mislil sem, da ste onstran Parane.

— Gospodar me je nenadoma nazaj poklical — je izjavil Miguel in je med tem osuplo premeril gosta.

Dübello je dobro razumel ta pogled. Ker kaj je moglo pripraviti tujca, da bi ob tej nenavadni uri v taki obleki hodil okrog.

— Spodaj sem bil, ker bi rad vedel, kako izgleda rudnik ponoči.

— Ravno tako, kakor po dnevu! — je mrzlo odgovoril Miguel.

— Sedaj se moram umiti in preobleči. — Dübello je hitel proti domu.

— Ali ste že dobili drugo uho, ki ga morate izročiti gospodarju? — je še vprašal.

— Ne, — je odgovoril jezno Miguel. — Toda ni daleč čas, ko ga dobim.

— Vražji lopov! — je zamrmral Dübello, ko je dospel v sobo. — Mislim, da ne bo škodilo, ako bom zelo oprezen . . .

Ne delajte si skrbi za BIRMSKO DARILO!
Lep molitvenik, pa en rožnavenec
je poleg navadnih spominčkov najlepši spomin.
V današnjem „Gospodarju“ najdete cenit TISKARNE SV. CIRILA

njal se je na krščeno dušo, da so te njegove citre za las enake onim bučkega šolnika. Kaj bi kupoval tako blago pri trgovcu! Kar sam je napravil iz trdega in mehkega lesa citre, na katere je napel strune iz medene in jeklene žice. Brundal je po strunah tako spretno pesmice, polke ter koračnice, da smo ga občudovali vsi. Mizarjeva pristno domača godba se je oprijela najbolj očeta. Zaključek citraškega nastopa je bil ta, da je odstopil Podhrastovšek na koncu godalni izdelok očetu.

Poleg puške je odslej oče najbolj vestno čuval citre. Ob količkaj prostem času se je zmuzal v mizarniško delavnico, kjer je shranjeval skrivnosti, položil citre na mizico in skušal posnemati Podhrastovška v prebiranju po strunah. Pri citraškem vežbanju je gledal otec, da je bil sam ter neopazovan. Kako in koliko je napredoval v brundanju po razgreti žici, mi ni znano. Toliko lahko trdim, da je celo stara Roza večkrat povdarila:

»Gazda citrajo, slabo vreme bo.«

Te očetove citre so izzvale tudi mojo radovednost. Če očeta ni bilo doma, sem bil jaz pri citrah. Domači so mi pustili to veselje, nikdo me ni tožaril očetu, ker mu kvarim instrument.

Stara mati so bili zaposleni v družbi žensk pri kameniti mizi pod barivcem na dvorišču. Pred mizarso delavnico sem brenkal po citrah, krog z vodo napolnjene korita so tekale in frfotale po vodi mlade račke. . . Kar naenkrat je zabreščala na desno od mizarso delavnice lesa na plotu. Na dvorišče je buknila stara prasica in naravnost med brezkrbne račke. Parkrat je odprla na stežaj gobec in pozobala živalce, kakor bi pobrala koruzna zrna. Pri pogledu na bliskoma izginule račke sem se tako prestrašil, da so mi padle citre iz rok in še prasico je preplašil udar strun. Skočil sem proti koritu, da otmem življenje preostalim račkam, prasica nazaj proti ograji in na nesrečo je stopila z obema prvima nogama na sredino citer. Glasen — resk — tunf — in očetova godbena punčica je bila uničena za vedno!

Babica so me pošteno počesali radi izginulih račk; očetu sem se pa zameril trajno, ker je odcitrala zadnji marš na pristno domačih citrah — prasica.

Očetove citre in krvoločna svinja je bila precej časa v najbolj živahni razpravi na našem samotnem domu. Zdrobljeno dno citer se ni dalo več popraviti; požrešno prasico pa je odvadila zobanja račk ter piščet stara Bibička s pokladanjem plesnjive svinjske masti, s katero je krmila žival prikrito med kruhovo skorjo.

Stari materi je naganjala vsakdanje skrbi zavest: Kaj bo ob raznih slovesnih prilikah na zimo, ko ne bo ne puranov in ne rac. Purjo ter račjo smrt sem najbolj občutil jaz na lastni koži, ker sem baje zakrivil obe.

Ženske pri hiši so že nekoliko pozabile na kurjo usodo, ko je bušil v ospredje nov žalosten dogodek, ki je bil odločilen za celo moje življenje.

Od lisičjega pomora preostala stara pura se je potolažila v toliko, da je začela zopet nesti.

Ravno pure so ona domača perutnina, ki najbolj prikriva gnezdo. Žival nese navadno precej daleč proč od doma za kako mejo ali grmovjem. Na gnezdo smukne previdno, kadar je zasigurana, da je ne opazuje nikdo. Kdor hoče izslediti purje gnezdo, jo mora opazovati od daleč in tako, da žival tega ne zapazi.

Naša stara pura je nesla, a bogznaj — kje? Lepega popoldne sem prejel iz ust stare matere povelje, naj sedem na ograjo krog vodnjaka in skrbno pazimo, kam bo smuknila pura na gnezdo. Natanko sem se držal babičinih navodil in sledil previdni živali precej časa po hribu nad hišo. Stopala je počasi, izbirala travo, preganjala kobilice in se ozirala previdno na vse strani. Na vrhu pred ajdino njivo je obstala, pogledala nazaj proti domu in izginila v cvetoči ajdi. Iz njive je ni bilo — dokaz, da gnezdi v Drenovškovi ajdi. Ukaz babice sem izpolnil natančno. Purje gnezdo sem izsledil in že sem bil pri kovačnici.

Na hribu je počil strel. Komaj se je razjeknil pok, že je hitel po hribu navzdol Drenovšekov Drečica in vlekel nekaj pernatega za seboj. Naša ženska družba je bila za malo južino zbrana okrog kamenite mize in sosedov fantek je hušnil naravnost na dvorišče. Pred staro mater je položil ono pernato stvar s pripombo:

»Teta, — to vam pošiljajo Hostnikov stric.«

Glabočka Jera je dvignila darilo Hostnikovega strica, bila je ustreljena — stara pura!

Drenovškovo posest nad našo hišo je bil kupil pred leti Hostnik. Pravdala sta se z očetom radi meje in radi tega nam je nagajal, kjer je le mogel. Največja zabava mu je bila, če je lahko podkrepil kako perutnino, ako je prestopila mejnik. Tokrat pri stari puri pa se ni zadovoljil samo s kamenjem in krepelcem, ampak je posegel celo po purjem življenju s puško.

Ženski svet je odločil, da je ustreljena pura ravno tako užitna, kakor če bi bila zaklana.

Pod večer so babica oparili ustreljeno puro in se lotili raztelesenja, kateremu sem moral prisostovati tudi jaz, ker nisem posvaril živali pred smrtno nevarnostjo. Ko so se majka prepričali z lastno roko, da je hranila pura v sebi še kakih 20 jajc za iznos, so mi nategnili za vsako jajce ušesa in mi zabičali, da drugo že še pridel!

Oni večer po javni ustrelitvi stare pure sta imela stara mati ter oče dolgi posvet. Še taisti teden je začel zahajati k nam šolnik, ki me je mrcvaril z vsem potrebnim za prvo gimnazijo.

Naša hiša je bila eno zimo brez purje ter račje pečenke — to baje po moji krivdi in radi tega nisem postal »birt« na domačiji, ampak sem moral z devetimi leti za zmiraj od doma.

Navadno pomagajo kmetskim fantom v latinske šole razni talenti; meni so pa: purja in račja smrt ter od krvoločne — prasice zdrobljene citre!

XV.

Čez dve uri so se Betka, Gregor in Dübello zbrali na verandi k zajutruku. Gregor je bil še vedno presenečen. Po njegovem mnenju so se dogodki zelo naglo razvijali.

— Ravno sedaj sem dobil to; — je izročil Henrik pismo.

Dübello je čital:

»Odpoklicali so me in, žal, ves dan bom moral biti odsoten. Uredite se udobno! Na razpolago so vam tudi konji, ako jih bode rabili. — Raoul Las Casas.«

— Priznati se mora, da je zelo pozoren — je pripomnil. — Da, konje bomo potrebovali . . . Vse konje, kolikor jih lahko dobimo!

— Kaj nameravaš? — je vprašal Gregor.

— Takoj povem. Prej zajutrujmo. Morda pozneje ne bomo imeli časa jesti. Oh, kako me boli hrbet!

— Ali si bil že daleč? — je vprašala Betka.

Dübello je prikimal in ukazal mir, ker se je pojavil strežnik s kavo. Ko so bili zopet sami, je povedal Betki, kaj je doživel ponoči.

— Čudna zgodba — je vzkliknila Betka, ko je Dübello utihnil.

— Kak načrt imaš? — je vprašal Gregor.

— Načrt je odvisen od poročil, ki jih prinese Lopalo — je odvrnil Henrik.

— Lopalo?

— Da, ker je šel za Raoulom. Argentinec si najbrž ravno sedaj prizadeva, da bi spravil skriti zaklad na varno. Lopalo ga bo opazoval in nas potem popelje za njim.

— Kakor se zdi, je ta Indijanec izvrsten pomočnik! — ga je hvalil Gregor.

— To je gotovo. Toda saj je že tu.

Skozi okno so videli Lopalo. Sedel je na muli in se počasi bližal hiši. Dübello je šel ven in se razgovarjal z njim. Čez nekaj trenutkov se je vrnil.

— Lopalo pravi, da je Casas zgodaj zjutraj odšel. S seboj je vzel enega človeka. Lopalo mu je ob obrežju sledil notri do soteske. Ona dva sta tam pustila konje in sta peš nadaljevala pot.

— Tako je zapisano na pergamentu! — se je živo vmešala Betka. — »Od tam idi v suhi prepad; tu pusti konje!« Kam sta se obrnila potem?

Tega Lopalo ni vedel. Ker sta nadaljevala pot peš, se mu ni zdelo vredno, da bi njima sledil. Lahko bi ga zapazila. Zato se je vrnil, da bi prinesel poročilo. Misli, da nista daleč od kraja, kjer sta pustila konje.

— No, to lahko hitro doženemo — je pripomnil Govers. — Predlagam, da takoj odinemo.

Dübello se je zamislil.

Dalje prih.

Naredite veselje svojim birnančkam in kupite jim v spomin lep molitvenik, pa enorožnovenec. V darstajem "Gospodarju" pogledajte poleg navadnih spominčkov, čimk TISKARNE SV. CIRILA

Botrice!